

ע"פ 8043/10/18 - מיכל אסתר ניסנבאום, אופק מדינה נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עפ"ת 8043-10-18 ניסנבאום ואח' נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני	כבוד השופטת חיה זנדברג
מערערים	1. מיכל אסתר ניסנבאום
	2. אופק מדינה
נגד	
משיבה	מדינת ישראל

פסק-דין

ערעור על החלטתו של בית משפט השלום לתעבורה בירושלים (כב' סגן הנשיא יהושע צימרמן) מיום 19.8.2018 בע"פ 740-01-18.

רקע

- נגד המערערים תלויים ועומדים כתבי אישום בבית משפט השלום לתעבורה בירושלים, המייחסים להם עבירות של נהיגה במהירות מופרזת נוכח צילומם במצלמת מהירות מסוג א-3 (תת"ע 6239-04-16; תת"ע 1726-05-16).
- במסגרת זו, הגישו המערערים לבית המשפט קמא בקשה לעיון בחומר חקירה בנוגע לפעולתן ולבדיקת תקינותן של מצלמות המהירות האמורות (א-3). הבקשה נדונה בפני מותב, שאינו המותב שדן בתיק העיקרי. ביום 15.2.2018 נעתר בית-המשפט קמא לבקשה, בעיקרם של דברים, והורה על גילוי חומר החקירה, כפי שפורט בהחלטה (בע"פ 740-01-18).

הבקשה לפי פקודת ביזיון בית-משפט

- ביום 28.5.2018 הגישו המערערים לבית-המשפט קמא בקשה לפי פקודת ביזיון בית-משפט. בבקשה (שהוגשה במסגרת תיק הבקשה לעיון בחומר חקירה, בע"פ 740-01-18) נטען כי למרות הזמן הרב שחלף, וחרף פניות רבות למשיבה וכן הגשת בקשות לבית-המשפט, עד עתה לא המציאה המשיבה למערערים את חומרי החקירה במלואם, כפי שנצטווה בהחלטה מיום 15.2.2018. בית-המשפט התבקש לכוף על המשיבה לפי סעיף 6 לפקודת ביזיון בית-משפט לציתת להחלטה.
- ביום 19.6.2018 הגיבה המשיבה לבקשה. המשיבה טענה כי המערערים יכולים להגיע, בתיאום, למשרדי המשיבה ולקבל את כל החומר המבוקש. המשיבה הוסיפה וטענה כי, למעשה, המערערים מבקשים לקבל את החומר כשהוא צרוב על דיסק, ולכך אין אפשרות מעשית. עוד מנתה המשיבה בתגובתה מועדים בהם ב"כ המשיבה נמצא במשרדו, וצוין כי המערערים יכולים להגיע למשרד במועדים האמורים.
- ביום 26.6.2018 הגישו המערערים לבית-המשפט קמא בקשה ובה טענו כי עשו אינספור ניסיונות לתאם פגישה עם נציגי המשיבה, לרבות התייצבות במשרדי המשיבה באחד מן המועדים שנקבעו בתגובת המשיבה, אך רק חלק מחומר החקירה נמסר להם. ביום 1.7.2018 הגישו המערערים הודעה לבית המשפט קמא, ובה פירטו של חומרי החקירה שטענתם עדיין לא הועברו להם, וביקשו כי בית-המשפט ייעתר לבקשת הביזיון שהגישו.

השהיית ההליכים בתיק העיקרי

- ביולי, ביום 18.7.2018 ניתנה החלטתו של בית-המשפט לתעבורה בתיק העיקרי (כב' השופטת שרית זוכובצקי-אורי), לפיה הדיון בתיק העיקרי מושהה, לבקשת המדינה, עד לגיבוש עמדת המדינה בתיק (תת"ע 6239-04-16; תת"ע 1726-05-16). מאז, למעשה, לא התקיימו דיונים בתיק, והוא קבוע לתזכורת לחודש מרץ 2019.

ההחלטה מיום 19.8.2018

- לאחר ההחלטה המשהה את הדיון בתיק העיקרי, ניתנה ביום 19.8.2018 החלטת בית המשפט קמא (כב' סגן הנשיא יהושע צימרמן) בבקשת המערערים לפי פקודת הביזיון כדלקמן:
"נוכח החלטת בית המשפט בתיק 6239-04-16, אין מקום, בשלב זה, להמשיכת ההליך אשר בפני. לאחר מתן החלטת בית המשפט בתיק העיקרי יהיה מקום, במידת הצורך, להידרש להמשך ההליך זה".
- על החלטתו זו הוגש הערעור הנוכחי.

הערעור

- בערעור טענו המערערים כי בית-המשפט קמא טעה בכך שלא הכריע בבקשתם לגופה, וכי השהיית הטיפול בתיק העיקרי אין בה עילה לאי-קיום ההחלטה בדבר העמדת חומרי החקירה למערערים. בפרט, נוכח התמשכות ההליכים בתיק העיקרי. המערערים הפנו לדברים שכתב ביום 21.1.2019 נציב תלונות הציבור על מייצגי המדינה בערכאות ביחס לתיק אחר, שהתנהל בבית משפט השלום לתעבורה בעכו (פל"א 4745-08-13), שגם בו נדונה אמיתות של המצלמות מסוג א-3. לטענת המערערים, נוכח הדברים שכתבו על-ידי הנציב, מהם עולה - כך לטענת המערערים - כי קיימת מדיניות מכוונת של אי-גילוי חומרי חקירה על-ידי המשיבה בנוגע לאמינות המצלמות, ראוי לקבל את הערעור ולאכוף על המדינה בקנס לפי פקודת הביזיון למסור להם את חומרי החקירה.
- מנגד, ב"כ המדינה טען כי דין הערעור להידחות. לטענתו, ספק אם ניתן לנקוט בהליכי ביזיון בית-משפט נגד המדינה, ומכל מקום אין למערערים זכות לערער על החלטתו של בית-המשפט קמא, שהיא החלטה שאינה מפעילה סנקציות לפי פקודת ביזיון בית-משפט ואינה מסיימת את ההליך המשפטי אלא ממתינה להתקדמות בתיק העיקרי.
- ב"כ המשיבה הדגיש כי הגם שעמדת המדינה היא, כאמור, כי דין הערעור להידחות בהעדר זכות ערעור, הרי לגופם של דברים המדינה מכירה בחובתה לציתת להחלטת מיום 15.2.2018 וראש היחידה מוכן להיפגש עם המערערים לאלתר ולתת להם כל חומר חקירה נדרש (לדבריו, לא הוברר עדיון נכון מהו חומר החקירה שלא הועבר למערערים, אם וכלל שקיים חומר כזה. זאת, נוכח היקף החומר המדובר). ב"כ המשיבה הוסיף ועדכן כי, מבלי לקבוע מסמרות, מסתמנת האפשרות כי התיק העיקרי יסתיים על-ידי המשיבה.

דין והכרעה

- מבלי שהיה בכך כדי למעט כהוא זה מהחובה המהותית המוטלת על המדינה להעמיד לעיון המערערים את כל חומרי החקירה, דין הערעור להידחות מטעמים דיוניים, שכן למערערים לא נתונה הזכות לערער על החלטתו של בית-המשפט קמא מיום 19.8.2018, כפי שפורט להלן.
- בע"פ 4793/05 נבון נ' עצמון (2007) נדרש בית המשפט העליון לסוגיית המסגרת המשפטית הדיונית באשר לזכות הערעור על החלטות לפי פקודת ביזיון בית-משפט. בית המשפט העליון קבע שם כי **קבלת** בקשה לפי פקודת ביזיון בית-משפט מעניקה זכות להגשת ערעור פלילי. לעומת זאת, **דחיית** בקשה לנקיטה בהליכים לפי פקודת ביזיון בית-משפט אינה מעניקה זכות כזו, ובהליך אזרחי ניתן להגיש בקשת רשות ערעור על ההחלטה (בעניין **נבון נ' עצמון** נדון הליכי ביזיון שנקטו במסגרתו של הליך אזרחי).
- המערערים טענו כי הגם שבעניינם אין מדובר ב**קבלת** בקשה לפי פקודת הביזיון, וחרף פסק-הדין בעניין **נבון נ' עצמון** הנ"ל, עדיין לטענתם נתונה להם זכות ערעור על החלטת בית-המשפט קמא. המערערים ביקשו להתבסס בטענותם על החלטת כב' רשמת בית-המשפט העליון ברע"פ 10085/06 **ביאלוסטוצקי נ' שתי** (2006), שקבעה שם כי מקום בו ננקטים הליכי ביזיון במסגרתו של הליך **פלילי** (במובחן מעניין **נבון נ' עצמון**, האזרחי), איז גם החלטה **הדוחה** בקשה לפי פקודת ביזיון בית-משפט מקימה זכות ערעור (שתברר בפני דן יחיד).
- דין טענת המערערים להידחות. גם אם נקבל את טענת המערערים כי ההחלטה בעניין **ביאלוסטוצקי** מקימה זכות ערעור במקרה בו בית-המשפט **דוחה** במסגרת הליך פלילי בקשה לפי פקודת הביזיון, הרי במקרה הנוכחי אין המדובר בהחלטה **הדוחה** בקשה לפי הפקודה, אלא בהחלטה זמנית, **החלטת ביניים**, לפיה יש להמתין להתקדמות ההליך העיקרי בטרם הכרעה בבקשה לפי פקודת הביזיון (כנזכר, התיק העיקרי קבוע לתזכורת לעוד כחודש). כדבריו המפורשים של בית המשפט קמא בהחלטתו מיום 19.8.2018:
"אין מקום, **בשלב זה**, להמשיכת ההליך אשר בפני. לאחר מתן החלטת בית המשפט בתיק העיקרי יהיה מקום, במידת הצורך, להידרש להמשך ההליך זה" (ההדגשות הוספו).
- משעסקין אפוא בהחלטת ביניים, לא נתונה למערערים הזכות לערער עליה, שכן, כידוע, החלטת ביניים בפלילים היא החלטה שאינה מקימה זכות ערעור. והשוו לדברי כב' השופט סולברג בבג"פ 2882/18 **פלוגי נ' קופת חולים לאומית** (2018):
"אין ניתן לערור על החלטת ביניים בהליך פלילי מבלי שהוראת חוק מפורשת מעניקה זכות לעשות כן. במצבים בודדים ונדירים הכירה הפסיקה בחריגים לכלל זה, אולם מצבים אלו עוסקים בהחלטות הסוגרות לחלוטין את הדלת בעד מתדיין, ולא בהחלטת ביניים..." (שם, בפסקה 11 לפסק-הדין).
- מכאן, שלא קמה למערערים זכות לערער על החלטת בית-המשפט קמא מיום 19.8.2018, ומטעם דיוני זה - דין הערעור להידחות.
- נוכח התוצאה אליה הגעתי לא ראיתי להידרש לטענת ב"כ המשיבה כי לא ניתן לנקוט נגד המדינה בהליכים לפי פקודת ביזיון בית-המשפט (על הספקות בעניין זה, ראו ע"פ 7029/11 **וועדת הזכאות נ' חבור** (2011), שם עומד כב' השופט פוגלמן על "הקושי המתעורר בחיוב המדינה כבעל דין בתשלום קנס (שעובר מכיס אחד של המדינה למשנהו)" (שם, בפסקה 7 להחלטה).
- מטעמים דיוניים אלו, הערעור נדחה.
- חרף דחיית הערעור ראיתי לנכון לשוב ולהדגיש, כפי שאישרה המשיבה עצמה, כי אין בדחיית הערעור כדי למעט כהוא זה מהחובה המהותית המוטלת על המשיבה להעמיד לעיון המערערים את כל חומרי החקירה שעליה להעמיד לעיונם, לפי ההחלטה מיום 15.2.2018. אשר על כן, הערעור נדחה.

ניתן היום, כ"ז שבט תשע"ט, 02 פברואר 2019, בהעדר

הצדדים.

עמוד 2

